

Fimmtudaginn 5. desember 1996.

Nr. 242/1996.

Ásgeir Sverrisson

(Hróbjartur Jónatansson hrl.)

gegn

Agli Egilssyni

(Brynjólfur Kjartansson hrl.)

Lausafjárkaup. Greiðsla. Skuldabréf.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Guðrún Erlendsdóttir, Arnljótur Björnsson og Markús Sigurbjörnsson.

Áfrýjandi skaut málinu til Hæstaréttar að fengnu áfrýjunarleyfi með stefnu 19. júní 1996. Hann krefst þess, að stefndi verði dæmdur til að greiða sér 308.000 krónur með dráttarvöxtum samkvæmt III. kafla vaxtalaga nr. 25/1987 frá 5. apríl 1994 til greiðsludags auk málskostnaðar í héraði og fyrir Hæstarétti.

Stefndi krefst staðfestingar héraðsdóms og málskostnaðar fyrir Hæstarétti.

Eins og nánar greinir í héraðsdómi, gerðu málsaðilar bifreiðakaup 5. apríl 1994. Seldi áfrýjandi stefnda Range Rover-bifreið, árgerð 1985, og var verð hennar samkvæmt afsali 800.000 krónur. Stefndi seldi áfrýjanda um leið bifreið af gerðinni Subaru, árgerð 1987, og var tilgreint verð í afsali 500.000 krónur. Óumdeilt er, að aðilar sömdu um, að stefndi léti af hendi í milligjöf skuldabréf, að eftirstöðvum um 308.000 krónur, út gefið af þriðja manni og tryggt með sjálfskuldarábyrgð tveggja annarra, en auk þess, að stefndi afhenti greiðslu, að fjárhæð 12.000 krónur, sem hann kvaðst nýverið hafa fengið inn á skuld samkvæmt bréfinu. Áfrýjanda var ljóst, að talsverð vanskil væru á skuldabréfinu, en eftirstöðvar þess munu hafa verið 307.928 krónur á kaupsamningsdegi, og fékk hann það afhent nokkru síðar. Stefndi hefur ekki mótmælt þeim staðhæfingum áfrýjanda, að ekkert hafi fengist greitt af skuldabréfinu eftir kaup aðilanna og að enginn skuldaranna sé greiðslufær.

Gegn mótmælum áfrýjanda verður stefndi ekki talinn hafa sannað, að áfrýjandi hafi tekið við framangreindu skuldabréfi sem fullnaðargreiðslu. Þar sem áfrýjanda hefur ekki tekist að fá skuldabréfið greitt, verður að fallast á það með honum, að skuldarsambandið

milli hans og stefnda hafi aftur orðið virkt. Ekki hefur verið sýnt fram á annað en aðilar hafi byggt á því í viðskiptum sínum, að milligjöf frá stefnda til áfrýjanda skyldi vera 300.000 krónur, svo sem ráða má af afsölum milli þeirra. Verður því að leggja til grundvallar, að áfrýjandi eigi ógreidda þá fjárhæð frá stefnda að frádregnum þeim 12.000 krónum, sem stefndi greiddi, eins og fyrr segir, við gerð kaupsamnings. Stefndi verður þannig dæmdur til að greiða áfrýjanda 288.000 krónur með dráttarvöxtum frá kaupsamningsdegi, 5. apríl 1994, auk málskostnaðar í héraði og fyrir Hæstarétti, sem er ákveðinn í einu lagi, eins og í dómsorði greinir.

D ó m s o r ð :

Stefndi, Egill Egilsson, greiði áfrýjanda, Ásgeiri Sverrissyni, 288.000 krónur með dráttarvöxtum samkvæmt III. kafla vaxtalaga nr. 25/1987 frá 5. apríl 1994 til greiðsludags.

Stefndi greiði áfrýjanda samtals 200.000 krónur í málskostnað í héraði og fyrir Hæstarétti.

Dómur Héraðsdóms Reykjavíkur 7. febrúar 1996.

I.

Mál þetta, sem tekið var til dóms að loknum munnlegum málflutningi 22. janúar sl., var höfðað með stefnu, birtri 23. maí 1995, af Ásgeiri Sverrissyni, kt. 151152-7249, Hávallagötu 23, Reykjavík, á hendur Agli Egilssyni kt. 170866-3989, Háaleitisbraut 101, Reykjavík.

Dómkröfur stefnanda eru aðallega, að stefndi verði dæmdur til þess að greiða stefnanda 308.000 kr. auk dráttarvaxta skv. III. kafla vaxtalaga nr. 25/1987 frá 5. apríl 1994 til greiðsludags. Til vara er þess krafist, að stefndi verði dæmdur til að greiða stefnanda 281.266 kr. auk dráttarvaxta skv. III. kafla vaxtalaga nr. 25/1987 frá 20. september 1993 til greiðsludags. Auk þess er krafist greiðslu málskostnaðar samkvæmt málskostnaðarreikningi.

Dómkröfur stefnda eru aðallega þær, að hann verði alsýknaður af öllum kröfum stefnanda í máli þessu og stefnanda verði gert að greiða sér málskostnað að skaðlausu. Til vara gerir stefndi þær kröfur, að kröfur stefnanda verði lækkaðar stórlega og málskostnaður falli niður.

II.

Málavextir eru þeir, að 5. apríl 1994 gengu aðilar málsins frá afsölum vegna bifreiða sinna. Voru viðskiptin með þeim hætti, að stefnandi seldi

stefnda bifreiðina HJ-114 af gerðinni Range Rover, árgerð 1985, og stefndi seldi stefnanda bifreiðina IJ-415, Subaru, árgerð 1987. Samkvæmt afsöllum var söluverð Range Rover-bifreiðarinnar 800.000 kr., en söluverð Subaru-bifreiðarinnar 500.000 kr. Uppgjör var með þeim hætti, að Subaru-bifreiðin skyldi ganga upp í söluverð Range Rover-bifreiðarinnar og milligjöf skyldi greidd með skuldabréfi. Skuldabréf það, sem stefndi afhenti stefnanda til að greiða mismun söluverðs bifreiðanna, var út gefið 25. janúar 1993 af Rickey Crocker, upphaflega að fjárhæð 370.000 kr., með sjálfskuldar-ábyrgðarmönnum Viðari Björnssyni og Vilmundi Vilmundssyni. Skulda-bréfið var til tveggja ára og skyldi greiða á eins mánaðar fresti, í fyrsta skipti 20. mars 1993. Samkvæmt áritun á bréfið sjálft voru eftirstöðvar þess 22. febrúar 1994 275.290,60 kr., en uppreiknuð staða lánsins 5. apríl 1994 307.928 kr.

Stefnandi heldur því fram, að mismunur sá, sem hafi verið á verðmæti bifreiðanna, 320.000 kr., og miðar þá við, að söluverð Subaru-bifreiðarinnar hafi verið 480.000 kr. í stað 500.000 kr., skyldi greiða með skuldabréfi, og hafi stefndi óskað eftir því að fá að greiða muninn með skuldabréfi, sem hann ætti og út gefið væri af þriðja manni, enda myndi stefndi sjálfur árita bréfið um greiðslu og ábyrgjast þannig efndir á greiðsluskuldbindingu útgefanda bréfsins. Hafi bréfið verið að eftirstöðvum 308.000 kr., og hafi stefndi greitt stefnanda 12.000 kr. með ávísun. Þar sem bréfið hafi verið í innheimtu hjá bankastofnun, hafi stefndi lofað að sækja bréfið og koma því til stefnanda og jafnframt að árita það um greiðsluábyrgð. Hann hafi hins vegar ekki staðið við það loforð sitt, heldur hent bréfinu inn um bréflúgu á húsi stefnanda.

Stefndi kveðst hafa tjáð stefnanda, að fyrrgreint skuldabréf væri í vanskilum og svo hefði verið um sjö mánaða skeið. Hafi hann afhent stefnanda yfirlit frá þeim banka, sem hafði bréfið í innheimtu, og þar komið fram nöfn og kennitölur greiðanda og ábyrgðarmanna. Hafi hann ekki vitað betur en stefnandi sætti sig við þær upplýsingar, sem fram komu á yfirlitinu, enda hafi hann engar athugasemdir gert fyrr en fimm mánuðum eftir, að viðskiptin fóru fram, en þá hafi hann lýst óánægju sinni með það, hvernig staðið hafi verið að uppgjöri vegna kaupanna.

Umrætt bréf var í vanskilum og hafði verið það frá 20. september 1993. Hefur stefnandi viðurkennt fyrir dómi, að sér hafi verið kunnugt um vanskil og hverjir væru skuldari og ábyrgðarmenn bréfsins, en kveður stefnda hafa tjáð sér, að greiðslur væru að berast inn á bréfið og ávísun, að fjárhæð 12.000 kr., sem honum voru greiddar, hafi verið innborgun á bréfið.

Kveður stefnandi útgefanda og ábyrgðarmenn á bréfinu ýmist gjaldþrota eða eignalausar.

Stefndi kveður stefnanda hafa margsinnis óskað eftir þessum viðskiptum, og hafi stefndi að lokum fallist á þau að því tilskildu, að stefnandi tæki við umræddu skuldabréfi, er stefnandi átti og út gefið var af þriðja manni, sem fullnaðargreiðslu fyrir þann mun, sem hafi verið á kaupverði bifreiðanna. Hafi stefndi tekið það skýrt fram við stefnanda, áður en til viðskiptanna var gengið, að það væri forsenda fyrir þeim af sinni hálfu, að um fullnaðargreiðslu væri að ræða og að hann myndi ekki rita nafn sitt á umrætt skuldabréf eða taka á sig nokkra ábyrgð fyrir efndum kröfunnar. Hafi viðtaka stefnanda á umræddu skuldabréfi því verið algerlega á hans eigin ábyrgð.

Fyrir dóminn komu og gáfu skýrslur auk aðila málsins vitnin Hildigunnur Haraldsdóttir, eiginkona stefnanda, og Hlynur Vigfússon, bifasalí og sameiginlegur kunningi aðila.

III.

Stefnandi kveður svo hafa um samist með aðilum málsins, að milligjöf úr hendi stefnda vegna bílaskiptanna hafi átt að vera 320.000 kr. Hafi stefndi skuldbundið sig til þess að greiða þá fjárhæð, annars vegar með 12 þúsund króna ávísun, sem hann hafi gert, og hins vegar með skuldabréfi, sem hann hafi átt á hendur þriðja aðila og kveðið vera að uppreiknuðum eftirstöðvum 5. apríl 1994 308.000 kr., og skyldi hann ábyrgjast sjálfur greiðslu skuldabréfsins samkvæmt venju í slíkum viðskiptum. Þar sem skuldabréfið hafi farið í vanskil og ljóst sé, að greiðandi og ábyrgðarmenn séu ekki borgunarmenn að bréfinu, verði stefndi sem viðsemjandi stefnanda að greiða eftirstöðvar kaupverðs bifreiðarinnar, eins og upphaflega hafi verið samið um.

Stefnandi bendir á, að í afsali fyrir Range Rover-bifreiðinni sé ekki að finna yfirlýsingu um það, að kaupverð stefnda sé að fullu greitt. Hins vegar sé yfirlýsing um það í afsali því, sem stefndi hafi gefið stefnanda fyrir Subaru-bifreiðinni. Telur stefnandi, að ljóst sé af þessu, að endanlegri greiðslu kaupverðs hafi ekki verið lokið, þegar afsalið var gefið út.

Stefnandi kveður þær málástæður stefnda, að stefnandi hafi samþykkt að taka við skuldabréfinu án ábyrgðar stefnda, rangar og tilhæfulausar. Hafi hann fyrst séð skuldabréfið á sínu heimili og þá fyrst orðið kunnugur efni þess. Því sé ljóst, að hann hafi ekki getað samþykkt að taka við bréfinu sem fullnaðargreiðslu, þegar kaupin hafi verið gerð, og leyst stefnda undan skyldum sínum samkvæmt samningum, þar sem stefnandi hafi ekki getað lagt mat á verðmæti bréfsins. Við kaupin hafi stefnanda ekki verið kunnugt um greiðanda og ábyrgðarmenn að bréfinu, og því sé allsendis fráleitt að halda því fram, að hann hafi sett sig við að taka það sem fullnaðargreiðslu og bera sjálfur áhættuna af því, hvort það greiddist eða ekki.

Stefnandi bendir og á það, að árita hefði þurft afsalið um það, að eftirstöðvar skuldarinnar væru greiddar með téðu skuldabréfi, sem væri afhent án ábyrgðar fyrir kaupandann, stefnda í þessu máli, hefði það verið raunin. Það hafi að sjálfsögðu ekki verið gert, þar sem hvorki lá fyrir, hvaða skuldabréf um væri að ræða og hverjir væru greiðendur o. s. frv. við undirritun afsalsins. Beri stefndi sönnunarbyrðina fyrir því, að stefnandi hafi samþykkt að taka skuldabréfið sem fullnaðargreiðslu án ábyrgðar stefnda og taka þannig sjálfur áhættuna af efndum greiðanda og ábyrgðarmanna, enda sé slíkt andstætt venju í bílaviðskiptum. Sé því ljóst, að stefndi eigi eftir að greiða eftirstöðvar kaupverðsins, og beri því að dæma hann til greiðslu kröfunnar. Aðalkröfuna kveður stefnandi vera um greiðslu á eftirstöðvum kaupverðsins með vöxtum frá kaupdegi. Varakröfuna kveðst hann reisa á efni skuldabréfsins með vöxtum frá síðasta gjalddaga í skilum til greiðsludags.

Stefnandi vísar til laga nr. 39/1922 um lausafjárkaup svo og almennra reglna um skuldbindingargildi samninga. Um vexti vísar stefnandi til 3. kafla vaxtalaga nr. 25/1987 ásamt síðari breytingum og um málskostnað til 21. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála.

IV.

Stefndi styður aðalkröfu sína því, að það sé staðreynd, að stefnanda hafi á þeim tíma, er kaupin fóru fram, 5. apríl 1994, verið um það fullkunnugt, að umrætt skuldabréf var í vanskilum og svo hafi verið um sjö mánaða skeið. Stefnanda hafi jafnframt verið það kunnugt, hver hafi verið greiðandi samkvæmt bréfinu og hverjir ábyrgðarmenn samkvæmt því. Hafi stefnandi þrátt fyrir þessa vitneskju sína verið mjög áfram um, að af viðskiptum yrði. Þessu til staðfestu bendir stefndi á, að heilir fimm mánuðir hafi liðið, frá því að bréfinu hafi verið komið til stefnanda og þar til hann hafi fyrst orðað það við stefnda, að hann greiddi eftirstöðvar bréfsins.

Öllum fullyrðingum stefnanda um, að stefndi hafi vanrækt að greina stefnanda frá stöðu umræddrar kröfu á þeim tíma, er viðskiptin urðu, eða gjaldfærni greiðanda eða ábyrgðarmanna að öðru leyti, mótmælir stefndi með öllu sem röngum og ósönnuðum, enda eigi þær sér enga stoð.

Stefndi reisir kröfu sína í annan stað á því, að aðilar hafi samið um það sín á milli, að stefnandi tæki við umræddu skuldabréfi, eins og það hafi staðið 5. apríl 1994, án þess að stefndi ritaði nafn sitt undir bréfið eða ábyrgðist efndir kröfunnar með öðrum hætti, enda hafi stefnanda verið ljóst, að það hafi verið ákvörðunarástæða fyrir kaupunum af hálfu stefnda, að hann samþykkti að taka við skuldabréfinu með þessum hætti. Stefndi hefði aldrei samþykkt að ganga til viðskiptanna, ef hann hefði órað fyrir

því, að stefnandi myndi síðar krefja hann um greiðslu mismunar á tilgreindu söluverði umræddra bifreiða eða andvirði umræddrar kröfu, og það hafi stefnandi vitað, enda hefði hann margsinnis gengið á eftir stefnda í því skyni að fá hann til að hafa við sig skipti á bifreiðum.

Af aðdraganda viðskipta stefnanda og stefnda og þeirri staðreynd, að stefnandi hafi gengið til kaupanna þrátt fyrir vitneskju um langvarandi vanskil umræddrar kröfu og um forsendu stefnda fyrir kaupunum, kveður stefndi verða ráðið, að staðhæfingar stefnanda þess efnis, að það hafi verið forsendur hans fyrir kaupunum og viðtöku á skuldabréfinu, að nefnd krafa fengist greidd, eigi ekki við nein rök að styðjast, heldur hið gagnstæða. Hér hafi verið um áhættuviðskipti að ræða, þar sem stefnandi hafi samþykkt að taka á sig áhættu af því, hvort krafan fengist efnd eða ekki, og sé honum því ekki mögulegt að krefja stefnda um andvirði kröfunnar nú né heldur um það, sem upp á vanti, til þess að milligjöf samkvæmt skráðu kaupverði bifreiðanna í afsölum teljist að fullu greidd.

Í þriðja lagi reisir stefndi kröfu sína á því, að þegar gengið hafi verið til kaupanna og kaupverð ákveðið, hafi aðilar tekið mið af því, að áhætta stefnanda af hugsanlegum vanefndum kröfunnar hafi verið veruleg. Bendir stefndi í þessu sambandi á yfirlýsingu Bílahússins, Ingvars Helgasonar hf., þar sem fram kemur, að raunvirði Subaru-bifreiðarinnar á þessum tíma hafi verið um 650-670.000 kr. í stað 500.000 kr., sem tilgreint hafi verið á afsali. Raunvirði Range Rover-bifreiðarinnar hafi hins vegar á sama tíma verið 750-800.000 kr., og hafi munur á raunvirði bifreiðanna því í raun numið 100-150.000 kr. í stað 320.000 króna.

Stefndi kveður það því ekki rétt, sem fram komi í stefnu, að ráð hafi verið fyrir því gert við kaupin, að milligjöf næmi 320.000 krónum, heldur hafi stefnandi tekið við umræddu skuldabréfi á eigin ábyrgð og að teknu tilliti til ákveðinna affalla. Aðrar ástæður hafi hins vegar legið að baki því, hvernig kaupverð bifreiðanna hafi verið skráð í afsölum. Eina greiðslan, sem hafi átt að ganga milli aðila vegna viðskiptanna, hafi verið umrætt skuldabréf, svo sem það hafi staðið, að viðbættum 12.000 krónum, en þar hafi verið um að ræða greiðslu, sem stefnda hafi borist vegna skuldabréfsins á svipuðum tíma og stefnandi hafi tekið við bréfinu.

Stefndi bendir á, að hann hafi afsalað stefnanda seljanlegri bifreið, en fengið í staðinn bifreið, sem mun erfiðara sé að selja, og hafi umræddri bifreið verið ekið um 220.000 km, er kaupin urðu. Það, sem hafi ráðið úrslitum um kaupin, hafi verið sú afstaða stefnanda að vera reiðubúinn að taka á sig áhættuna af efndum kröfunnar, vitandi um rétta stöðu hennar.

Í fjórða lagi kveðst stefndi styðjast við þá meginreglu kröfuréttar, að

hann sem framseljandi umræddrar kröfu beri ekki persónulega ábyrgð gagnvart stefnanda, framsalshafa, fyrir því, að krafan fáiist greidd, enda sé ósannað með öllu, að hann hafi sérstaklega tekið á sig slíka ábyrgð. Ábyrgð stefnda gagnvart stefnanda takmarkist þess vegna við það, að umrædd krafa sé til og þess efnis, sem uppi var látið á sínum tíma. Stefndi reisir kröfu sína á því, að stefnandi beri sönnunarbyrði um annað, þ. m. t., að hann hafi sérstaklega tekið á sig ábyrgð fyrir efndum kröfunnar, en óumdeilt sé, að stefndi hafi ekki áritað umrætt skuldabréf með þeim réttarvergunum, að hann verði talinn persónulega ábyrgur fyrir efndum kröfunnar.

Stefndi mótmælir jafnframt staðhæfingu stefnanda í stefnu þess efnis, að í afsali fyrir Range Rover-bifreiðinni sé ekki að finna yfirlýsingu um, að kaupverð sé að fullu greitt, sbr. hins vegar afsal að Subaru-bifreiðinni. Heldur stefndi því fram, að afsal á dómskjali 4 um Range Rover-bifreiðina hafi ekkert gildi í máli þessu, þar sem um afrit sé að ræða. Hafi stefndi fengið frumrit afsals fyrir Range Rover-bifreiðinni í sínar hendur, er gengið hafi verið frá viðskiptunum, á sama hátt og stefnandi hafi fengið frumrit afsalsins fyrir Subaru-bifreiðinni í sínar hendur, enda sé það venja í viðskiptum, að sá, sem fái hlut afsalaðan til sín, fái einnig frumrit heimildarskjals fyrir hlutnum. Á dómskjali nr. 12, sem sé frumrit afsals Range Rover-bifreiðarinnar, komi m. a. fram, að kaupverð bifreiðarinnar hafi kaupandi greitt að fullu með bifreið og bréfi.

V.

Ágreiningur í máli þessu snýst um það, hvort skuldabréf, sem var í eigu stefnda, hafi verið fullnægjandi sem greiðsla á eftirstöðvum söluverðs bifreiðar stefnanda eða hvort móttaka skuldabréfsins hafi verið háð þeim skilyrðum, að bréfið greiddist.

Misræmi er á milli þess, sem kemur fram í stefnu, og þess, sem upplýst hefur verið af hálfu stefnanda sjálfs fyrir dómi, og öðrum gögnum málsins, um kröfufjárhæð. Kröfugerð stefnanda tekur mið af því, að söluverð Subaru-bifreiðarinnar hafi verið 480.000 kr., en samkvæmt afsali var það 500.000 kr. Innborgun stefnda, að fjárhæð 12.000 kr., var vegna innborgunar á umrætt skuldabréf, en ekki hluti af milligjöf. Munur á verði bifreiðanna var samkvæmt því 300.000 kr., sem greiddist með skuldabréfi, að eftirstöðvum 308.000 kr., er metið var sem milligjöf, að fjárhæð 300.000 kr.

Ekkert liggur fyrir í málinu um markaðsverð Range Rover-bifreiðarinnar miðað við ástand hennar á þeim tíma, sem viðskipti aðila urðu. Þó hafa verið lagðir fram verðlistar frá Heklu hf. um Range Rover. Við samanburð á listunum má sjá, að 3500 vél fernra dyra SS-bifreiðar, árgerðar 1985, ek-

innar 135 (sic) km, er að fjárhæð 1.078.000 kr. 6. október 1993, en 2. september 1995, ekinnar 220 (sic) km, 749.000 kr. Nú liggur ekki fyrir í málinu, hvort hér er um að ræða sams konar bifreið og fjallað er um í máli þessu, en þetta gefur þó vísbendingu um verðmæti. Stefnandi hefur lagt fram afsöl vegna Range Rover-bifreiðarinnar, dags. í september 1994, og er söluverð bifreiðarinnar 1.300.000 kr. og 1.280.000 kr. Hefur stefndi lýst yfir því fyrir dómi, að bifreiðinni hafi verið mikið breytt, þegar þessi afsöl voru gerð, og því í raun ekki um sömu bifreið að ræða, og hefur stefnandi ekki mótmælt því. Í málinu liggur fyrir vottorð bifreiðasöluunnar Bílaskipta um Subaru-bifreiðina á þeim tíma, sem viðskipti aðila voru gerð, og er það sagt á bilinu 650.000 kr. til 670.000 kr. Vitnið Hlynur Vigfússon bílasali og kunningi beggja aðila lýsti yfir því fyrir dómi, að hann teldi, að sanngjörn milligjöf milli bílanna hefði verið um það bil 300.000 kr.

Gögn málsins benda til þess, að kaupverð bifreiðanna í afsölum sé ekki endilega raunvirði þeirra. Gögn málsins benda jafnframt til þess, að Range Rover-bifreiðin hafi verið verðmætari en Subaru-bifreiðin, en ekkert liggur fyrir um það, svo að óyggjandi sé, hversu miklu verðmætari, en verðmæti bifreiða er háð markaðslögmálum, framboði og eftirspurn á hverjum tíma.

Að framangreindu virtu verður ekki unnt að fullákveða, hver hafi verið raunverulegur munur á verðmæti umræddra bifreiða, enda engin gögn, sem sýni fram á það með ótvíræðum hætti.

Vitnið Hlynur Vigfússon hefur staðfest, að hann hafi vitað, að stefndi vildi losa sig við umrætt skuldabréf án þess að þurfa að ábyrgjast greiðslu þess. Stefnandi hefur einnig haldið því fram, að það hafi verið ákvörðunar-ástaða af sinni hálfu, að umrætt skuldabréf yrði sett upp í mismun á kaupverði, að öðrum kosti hefði aldrei af þessum viðskiptum orðið.

Í afsali til stefnda um Range Rover-bifreiðina segir m. a.: „Umsamið kaupverð, 800.000 kr., greiðir kaupandi þannig að fullu m. bifr.+ bréfi. . .“ Stefnandi hefur lagt fram afsal vegna sömu bifreiðar, og er þar einungis skráð, að kaupverð sé 800.000 kr., án þess að því sé sérstaklega lýst, hvernig það kaupverð sé greitt. Í skýrslutökum fyrir dómi af aðilum kom fram, að skjöl vegna bifreiðanna voru handskrifuð og því ekki um að ræða eiginleg afrit skjalanna, heldur textinn skrifaður tvisvar á eyðublöðin. Skjal það, sem stefndi hefur haft undir höndum um Range Rover-bifreiðina, verður talið frumrit, enda hann kaupandi þeirrar bifreiðar og afsalshafi.

Stefnandi hefur lýst yfir því fyrir dómi, að sér hafi verið kunnugt um, að umrætt skuldabréf var í vanskilum, og jafnframt, að legið hafi fyrir, þegar viðskiptin fóru fram, hverjir væru aðilar að skuldabréfinu, en sér hafi sést yfir að skoða það eitthvað nánar, enda hafi stefndi sagt sér, að hér væri um að ræða gott bréf og greiðslur væru að berast inn á það.

Af gögnum málsins þykir mega ráða, að stefnandi hafi gengið að viðskiptunum þannig, að hann hafi tekið áhættuna af því, hvort bréfið greiddist. Honum var kunnugt um, hverjir voru aðilar að bréfinu og hversu lengi það hafði verið í vanskilum. Stefndi leyndi stefnanda engu um bréfið, og því átti stefnandi að vita, að hverju hann gekk. Stefndi framseldi stefnanda umrætt skuldabréf án þess að taka á sig ábyrgð á greiðslu þess. Stefndi gerði engan fyrirvara við móttöku bréfsins sem hluta af söluverði bifreiðarinnar. Fullyrðingar stefnanda um, að stefndi hafi lofað að ábyrgjast greiðslur bréfsins, eru ósannaðar. Samning aðila verður að túlka svo, að við umræddu skuldabréfi hafi stefnandi tekið sem fullnaðargreiðslu á mismun á verði bifreiðanna. Stefndi hefur fullyrt, að útgefandi og ábyrgðarmenn skuldabréfsins séu ýmist gjaldþrota eða eignalausir samkvæmt aðfarargerðum. Hann hefur hins vegar ekki lagt fram nein gögn, sem styðja þær fullyrðingar. Hins vegar er óumdeilt, að bréfið er í vanskilum, en það var það líka, þegar stefnandi tók við því.

Að öllu framangreindu virtu verður ekki talið, að stefndi beri ábyrgð gagnvart stefnanda á þeim skaða, sem hann kann að hafa orðið fyrir vegna bílaviðskipta þeirra, og verður sýknukrafa hans því tekin til greina. Eftir atvikum málsins þykir rétt, að stefnandi greiði stefnda 100.000 kr. í málskostnað, og hefur þá verið tekið tillit til virðisaukaskatts.

Dóminn kveður upp Greta Baldursdóttir, settur héraðsdómari.

D ó m s o r ð:

Stefndi, Egill Egilsson, skal vera sýkn af kröfum stefnanda, Ásgeirs Sverrissonar.

Stefnandi greiði stefnda 100.000 kr. í málskostnað.
